

HET NACHTKASTJE VAN... : #1 PROF. LIESBETH WOERTMAN

Liesbeth Woertman

Gewoon echt klassiek hoor, echt klassiek en een beetje dik. Oud en heel vrolijk, bolle kop. Uiteraard een grote rode mantel, en zo'n witte jurk eronder. Echt helemaal klassiek.

Voice over

Je hoort Liesbeth Woertman.

Liesbeth Woertman

Ik ben een professor die met pensioen is. Ik ben 67, maar ben ik mijn leeftijd? Ik ben grootmoeder en moeder, ik ben een warhoofd. Ik vind dat altijd heel lastig die vraag: 'stel je even voor'.

Voice over

Ze heeft het over een van haar grootste rolmodellen.

Liesbeth Woertman

Iemand die je met van die pretoogjes zo heel lief aankijkt. En als je ouders even niet kijken een goede knipoog geeft. Van het komt wel voor elkaar, het komt goed. Dat is het.

Voice over

Sinterklaas.

Liesbeth Woertman

Grappig hè?

Aankondiging

Je luistert naar *Het nachtkastje van...*, een podcast van Studium Generale van de Universiteit Utrecht, over opmerkelijke inspiratiebronnen van wetenschappers. Verhalen over objecten, ideeën of personen die carrières hebben beïnvloed en nieuw licht schijnen op onderzoek. Die je altijd bij je draagt en zomaar op je nachtkastje zouden kunnen liggen. Ik ben Tessa de Vries en deze week spreek ik met Liesbeth Woertman, emeritus-hoogleraar psychologie aan de Universiteit Utrecht.

Voice over

Liesbeth doet al meer dan veertig jaar onderzoek naar lichaamsbeelden. Ze vertelt.

Liesbeth Woertman

Dus het beeld dat je in je kop hebt over hoe je denkt dat je lichaam eruitziet.

Voice over

Er viel haar namelijk als therapeut in de jaren '80 iets op. De vrouwen die bij Liesbeth in therapie zaten kampten met verschillende problemen zoals depressies, rouw en eetstoornissen. Maar stuk voor stuk vonden ze zichzelf ook lelijk.

Liesbeth Woertman

Terwijl ik vond ze helemaal niet lelijk. Echt niks opvallends. Toen dacht ik goh, wat wonderlijk. En dat kende ik ook wel uit mijn eigen leven, als je je ongelukkig voelt en je kijkt in de spiegel, dan vind je jezelf minder aantrekkelijk dan wanneer je het helemaal naar je zin hebt, als een beetje blij bent. Toen dacht ik dat is toch ontzettend raar: dat je datzelfde lichaam en datzelfde gezicht, want dat kan niet in zo'n korte tijd veranderen, het ene moment zo positief beoordeelt en de andere moment zo negatief. Toen vroeg ik mij af: wat hebben die problemen daarmee te maken en die psychiatrische stoornissen? Dat was eigenlijk het begin van de zoektocht op de vraag: hoe kan het dat we de zogenaamde feitelijkheid van onze uiterlijk zo verschillend kunnen waarderen?

Voice over

Ze promoveerde in 1994 op het onderwerp.

Liesbeth Woertman

Dus ik ben gewoon begonnen met allemaal simpele dingen, met foto's uit tijdschriften en foto's van mensen zelf, en mensen die te laten rangorden. Er was ook heel weinig literatuur over. Ik ben gewoon helemaal verstrikt geraakt hierin. En nu is het dan 2021 en ik doe er nog steeds onderzoek naar.

Dat professor zijn, is dat iets waar je vroeger al van droomde?

Nee absoluut niet. Ik wist niet eens dat het bestond.

Voice over

Ze vertelt.

Liesbeth Woertman

Ik ben een arbeiderskind. We hadden geen tv, nooit op vakantie, kende geen andere mensen dan zoals wij. Dus nee, ik had geen enkele fantasie over welk werk dan ook!

Voice over

En als ze dan toch iets wilde worden dan was het Sinterklaas.

Liesbeth Woertman

Iemand die altijd het beste deed, altijd anderen voor liet gaan, alles weggaf, zielige kinderen hielp, zielige dieren mee naar huis nam, zo iemand wilde ik zijn. Iemand die je met van die pretoogjes zo heel lief aankijkt. En als je ouders even niet kijken een goede knipoog geven van het komt wel voor elkaar, het komt goed. Dat is het. Ja.

Voice over

Ze wilde het goede doen. Net als de goedheiligman. Las boeken, leerde dat de wereld groter was.

Liesbeth Woertman

En vraag me niet waarom, maar ik kreeg ineens het idee: misschien moet ik maar naar de mavo. Want ik had helemaal niks, nul opleiding.

Voice over

En daar bleef het niet bij. Ze deed de avondhavo...

Liesbeth Woertman

Niet veel moeilijker, dan moet atheneum ook wel lukken.

Voice over

Daarna de sociale academie...

Liesbeth Woertman

En toen had ik m'n hbo-diploma. Toen pas kwam de universiteit. Ik heb de grootst mogelijke omweg genomen die er was. Ik bedoel, je weet wel dat het een hogeschool is. Dat de elite al jaren naartoe gaat, dat de macht... Je hebt dat helemaal niet door. Heel lang getwijfeld over de Universiteit. Ik dacht, ja Woert, Woertman heet ik, dus ik zeg Woert tegen mezelf: ja nu, nu maak je het te dol. Nu ga je er tegenaan lopen. Maar ik wilde gewoon kijken waar ik tegen gehouden werd. En dat gebeurde de hele tijd niet.

En nu zit je hier als professor.

Ja, heel belachelijk.

Waarom staat Sinterklaas nou op je nachtkastje?

Eigenlijk probeer ik die hoop zelf te zijn ook voor jonge mensen. Het goede zien in de anderen. De potentie zien. Vergevingsgezind zijn als er fouten zijn gemaakt. Ik wil eigenlijk door mijn verhaal... Laten horen dat het heel wonderlijk kan lopen in het leven, en dat je altijd hoe beroerd je je ook voelt, moet zorgen dat je een luikje openhoudt in jezelf, zodat het toch binnen kan komen dat je ineens een echt aardig iemand tegen kan komen. Of dat je iets kan zien opnieuw wat je daarvoor niet zag, waardoor je weer je eigen leven ietsje makkelijker kan maken.

Afkondiging

Je luisterde naar *Het nachtkastje van...* een podcast over opmerkelijke inspiratiebronnen van wetenschappers. In deze aflevering spraken we met emeritus-hoogleraar psychologie Liesbeth Woertman. *Het nachtkastje van...* is een productie van Studium Generale van de Universiteit Utrecht. Wil je meer verhalen luisteren? Ga naar dan naar sg.uu.nl/podcast of abonneer je op je favoriete platform.